

Wymagania edukacyjne dla klasy 6 z biologii

Wstęp

Edukacja biologiczna w klasie 6 szkoły podstawowej skoncentrowana jest na zoologii - poznaniu budowy, fizjologii oraz różnorodności świata zwierząt. Celem kształcenia jest wykształcenie u uczniów umiejętności rozpoznawania głównych grup zwierząt (bezkęgowców i kręgowców), zrozumienia relacji między strukturą tkanek i narządów a przystosowaniem organizmów do środowiska życia, a także wykazania ewolucyjnych zależności między poszczególnymi gromadami. Zajęcia rozwijają umiejętność prowadzenia obserwacji przyrodniczych oraz kształtują postawę szacunku i odpowiedzialności za ochronę świata zwierząt.

Kształcenie biologiczne w klasie 6 umożliwia w szczególności:

1. Poznanie budowy i funkcji głównych tkanek zwierzęcych (nabłonkowa, mięśniowa, nerwowa, łączna).
2. Charakteryzowanie budowy, trybu życia i znaczenia bezkręgowców: płazińców, nicieni, pierścienic, stawonogów (skorupiaki, pajęczaki, owady) oraz mięczaków.
3. Poznanie cech charakterystycznych, anatomii oraz przystosowań do środowiska kręgowców: ryb, płazów, gadów, ptaków i ssaków.
4. Zrozumienie roli poszczególnych grup zwierząt w przyrodzie i gospodarce człowieka oraz zasad profilaktyki chorób pasożytniczych.
5. Rozpoznawanie powszechnie występujących w Polsce oraz chronionych gatunków zwierząt.

Cele kształcenia – wymagania ogólne

I. Znajomość i rozumienie budowy oraz fizjologii zwierząt

Uczeń:

1. Posługuje się podstawową terminologią biologiczną z zakresu zoologii i histologii zwierzęcej.
2. Identyfikuje rodzaje tkanek zwierzęcych oraz wskazuje ich funkcje w organizmie.
3. Charakteryzuje i rozróżnia poszczególne grupy bezkręgowców i kręgowców na podstawie cech morfologicznych i anatomicznych.

II. Analiza przystosowań i zależności ewolucyjnych

Uczeń:

1. Wskazuje i wyjaśnia adaptacje budowy zewnętrznej i wewnętrznej zwierząt do środowiska życia (woda, ląd, powietrze).
2. Porównuje poszczególne grupy zwierząt, dostrzegając ich stopniowy wzrost komplikacji budowy.

3. Interpretuje proste schematy, rysunki anatomiczne oraz tabele porównawcze.

III. Zastosowanie wiedzy w praktyce, profilaktyka i ochrona przyrody

Uczeń:

1. Zna cykle rozwojowe wybranych pasożytów (np. tasiemiec, glista ludzka) i stosuje zasady profilaktyki chorób pasożytniczych.
2. Ocenia znaczenie zwierząt w ekosystemach oraz w życiu człowieka (np. owady zapylające, szkodniki, zwierzęta hodowlane).
3. Uzasadnia potrzebę ochrony zagrożonych i chronionych gatunków zwierząt w Polsce.

Zakres wymagań edukacyjnych na poszczególne oceny

Ocena	dopuszczająca	(2)	-	wymagania	konieczne
--------------	----------------------	------------	----------	------------------	------------------

Uczeń:

- Wymienia cztery główne rodzaje tkanek zwierzęcych.
- Z pomocą nauczyciela przyporządkowuje podane zwierzę do odpowiedniej grupy (np. płazińce, stawonogi, ryby, ssaki).
- Wskazuje środowisko życia poszczególnych grup zwierząt.
- Wymienia podstawowe cechy budowy kręgowców (np. obecność kręgosłupa, pokrycie ciała).
- Podaje przykłady znanych pasożytów (np. tasiemiec, kleszcz) i wymienia podstawową zasadę higieny zapobiegającą zakażeniu.

Ocena	dostateczna	(3)	-	wymagania	podstawowe
--------------	--------------------	------------	----------	------------------	-------------------

Uczeń:

- Opisuje budowę i funkcje podstawowych tkanek zwierzęcych (np. tkanka mięśniowa, krwionośna, nabłonkowa).
- Charakteryzuje i podaje przykłady organizmów należących do płazińców, nicieni, pierścienic, stawonogów, mięczaków oraz poszczególnych gromad kręgowców.
- Wskazuje podstawowe adaptacje ryb do życia w wodzie oraz ptaków do lotu.
- Wyjaśnia różnicę między organizmami zmiennocieplnymi a stałocieplnymi.
- Opisuje proste zasady profilaktyki zakażeń płazińcami i nicieniami.
- Wymienia znaczenie owadów, pierścienic i ryb w przyrodzie.

Ocena	dobra	(4)	-	wymagania	rozszerzające
--------------	--------------	------------	----------	------------------	----------------------

Uczeń:

- Porównuje budowę i rolę różnych rodzajów tkanek łącznych (kość, chrząstka, krew) i mięśniowych (gładka, poprzecznie prążkowana).
- Samodzielnie analizuje i porównuje cechy charakterystyczne stawonogów (skorupiaki, pajęczaki, owady) oraz mięczaków (ślimaki, małże, głowonogi).

- Wyjaśnia przebieg cyklu rozwojowego tasiemca lub glisty ludzkiej, wskazując żywiciela ostatecznego i pośredniego.
- Analizuje szczegółowo przystosowania płazów do życia na pograniczu dwóch środowisk oraz gadów do życia na lądzie (np. jajo owodniowe).
- Porównuje układy krążenia lub oddechowe poszczególnych gromad kręgowców.
- Wyjaśnia znaczenie ekologiczne i gospodarcze poszczególnych grup zwierząt.

Ocena **bardzo** **dobra** **(5)** **-** **wymagania** **dopleniające**
 Uczeń:

- Sprawnie i samodzielnie analizuje schematy anatomiczne oraz mikroskopowe preparaty tkanek zwierzęcych.
- Wyjaśnia ewolucyjne znaczenie wykształcenia poszczególnych narządów i układów u zwierząt (np. celoma u pierścienic, owodnia u gadów, stałocieplność u ptaków i ssaków).
- Dokonuje pełnego porównania przeobrażenia zupełnego i niezupełnego u owadów.
- Analizuje powiązania między budową anatomofizjologiczną a trybem życia i niszą ekologiczną opisywanych zwierząt.
- Rozpoznaje rodzime gatunki zwierząt chronionych oraz potrafi uzasadnić metody ich ochrony.

Ocena **celująca** **(6)** **-** **wymagania** **wykraczające**
 Uczeń:

- Prezentuje wiedzę i umiejętności wykraczające poza program nauczania biologii w klasie 6.
- Korzysta z atlasów zoologicznych i kluczy do oznaczania gatunków w celu identyfikacji rzadkich bezkręgowców i kręgowców.
- Wykazuje się umiejętnością krytycznej analizy i interpretacji problemów zoologicznych oraz ochrony bioróżnorodności.
- Osiąga sukcesy w konkursach przyrodniczych/biologicznych lub realizuje autorskie projekty badawcze z zakresu obserwacji fauny.

Uwaga: Wymagania na poszczególne oceny mają charakter narastający (sprostanie wymaganiom na ocenę wyższą oznacza jednoczesne spełnienie kryteriów na oceny niższe). Ocena klasyfikacyjna uwzględnia całłościowy poziom opanowania wiedzy i umiejętności określonych w podstawie programowej biologii dla klasy 6.

DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH NA BIOLOGII KLASA 6

Dostosowanie wymagań edukacyjnych następuje na podstawie:

1. orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego oraz ustaleń zawartych w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym;
2. orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania;
3. opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, o specyficznych trudnościach w uczeniu się;
4. innej opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, wskazującej na potrzebę takiego dostosowania;
5. rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia dokonanego przez nauczycieli i specjalistów (dotyczy uczniów objętych w szkole pomocą psychologiczno - pedagogiczną);
6. opinii lekarza o ograniczonych możliwościach wykonywania przez ucznia określonych ćwiczeń fizycznych na zajęciach wychowania fizycznego.

Dostosowanie wymagań:

1. powinno dotyczyć form i metod pracy z uczniem
2. nie oznacza pomijania haseł programowych, tylko ewentualne realizowanie ich na poziomie wymagań koniecznych lub podstawowych
3. nie może prowadzić do zejścia poniżej podstawy programowej, a zakres wiedzy i umiejętności powinien dać szansę uczniowi na sprostanie wymaganiom kolejnego etapu edukacyjnego

W ramach warunków i form wsparcia umożliwiających realizację indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych konieczna jest indywidualizacja i dostosowanie procesu edukacyjnego do możliwości ucznia z niepełnosprawnością poprzez realizację zaleceń z orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, opracowanie i wdrożenie Indywidualnego Programu Edukacyjno-Terapeutycznego (IPET) oraz modyfikację metod, form i warunków.

Uczeń o inteligencji niższej niż przeciętna - dostosowania na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego oraz indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego.

Ogólne dostosowania:

1. omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności (np. omówienie podstawowych funkcji tkanki nabłonkowej i mięśniowej, bez analizy szczegółowej podziału mikroskopowego tkanki łącznej);
2. pozostawianie więcej czasu na jego utrwalenie;
3. podawanie poleceń w prostszej formie (np. „Podaj 2 przykłady ssaków” zamiast „Przeanalizuj przystosowania ssaków do opanowania różnych środowisk”);
4. unikanie bardzo abstrakcyjnych pojęć (np. sprowadzanie pojęcia tkanki do „grupy komórek o podobnej budowie, które współpracują ze sobą”, bez zagłębiania się w mechanizmy histologiczne);
5. częste odwoływanie się do konkretnego przykładu (np. pokazanie muszli ślimaka, pancerza raka lub pióra ptaka zamiast samego rysunku z podręcznika);
6. unikanie pytań problemowych, przekrojowych (np. pytanie: „Czym oddychają ryby?” zamiast „Wyjaśnij, w jaki sposób budowa skrzel umożliwia sprawną wymianę gazową w środowisku wodnym”);
7. wolniejsze tempo pracy;
8. szerokie stosowanie zasady pogłębienia (np. wykorzystanie gotowego trójwymiarowego modelu budowy dżdżownicy lub ryby zamiast płaskiej ilustracji).

Uczeń słabowidzący - dostosowania na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego oraz indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego.

Ogólne dostosowania:

1. właściwe umiejscowienie ucznia w klasie (np. w pierwszej ławce naprzeciwko tablicy, z dobrym oświetleniem);
2. podawanie modeli i przedmiotów do obejrzenia z bliska (np. dbanie o to, by uczeń mógł dotknąć modelu oka/szkieletu lub obejrzeć z bliska zasuszone okazy bezkręgowca, muszlę małża czy wylinkę owada);
3. udostępnianie tekstów (np. testów sprawdzających wiedzę) w wersji powiększonej (np. druk kartkówki czcionką 14–16 pt z wyraźnymi, kontrastowymi schematami budowy płaza lub ptaka);
4. zachęcanie ucznia do korzystania z przyborów pisarskich o ciemnej, równomiernej kresce;
5. zwracanie uwagi na szybką męczliwość dziecka związaną ze zużywaniem większej energii na patrzenie interpretację informacji uzyskanych drogą wzrokową (wydłużanie czasu na wykonanie zadań, np. przy szukaniu tkanki w preparacie mikroskopowym lub rozpoznawaniu narządów na schemacie);
6. częste zadawanie pytania – „co widzisz?” w celu sprawdzenia i uzupełnienia słownego trafności doznań wzrokowych (np. podczas obserwacji przekroju przez tkankę kostną lub mięśniową pod mikroskopem);
7. słowne objaśnienie wszystkiego co ma zrobić uczeń, aby w pełni mógł uczestniczyć w zajęciach (np. czytanie na głos nazw gromad kręgowców wyświetlanych na tablicy interaktywnej).

Uczeń słabosłyszący - dostosowania na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego oraz indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego.

Ogólne dostosowania:

1. zapewnienie właściwego umiejscowienia w klasie (blisko nauczyciela, od 0,5 do 1.5 m, którego twarz jest dobrze oświetlona, może słuchać jego wypowiedzi i jednocześnie odczytywać mowę z ust);
2. umożliwienie uczniowi odwracania się w kierunku innych kolegów odpowiadających na lekcji, co ułatwi lepsze zrozumienie ich wypowiedzi;
3. mówienie do ucznia wyraźnie używając normalnego głosu i intonacji, unikanie gwałtownych ruchów głową czy nadmiernej gestykulacji;
4. dbanie o spokój i ciszę w klasie, eliminowanie zbędnego hałasu w czasie zajęć;
5. upewnianie się czy polecenia kierowane do całej klasy są właściwie rozumiane przez ucznia niedosłyszącego (np. prośenie o powtórzenie instrukcji do obserwacji zachowania dżdżownicy lub owada);
6. dostosowanie tempa pracy do możliwości ucznia z wadą słuchu, który może mieć trudności z równoczesnym wykonywaniem kilku czynności w tym samym czasie (np. jednoczesne prowadzenie obserwacji mikroskopowej tkanek zwierzęcych, słuchanie objaśnień nauczyciela i wykonywanie rysunku);
7. zwracanie się do ucznia niesłyszącego, zadawanie pytań w celu zmobilizowania go do lepszej koncentracji uwagi i ułatwienia mu lepszego zrozumienia tematu;
8. nieuwzględnianie przy ocenie prac pisemnych dziecka błędów wynikających z niedosłuchu (np. zniekształceń nowych pojawiających się pojęć biologicznych, takich jak „płazińce”, „stawonogi”, „strunowce”);
9. wydłużanie czasu na opanowanie koniecznych i podstawowych wiadomości zawartych w programie nauczania;
10. przy ocenie osiągnięć ucznia z wadą słuchu należy szczególnie doceniać własną aktywność i wkład pracy ucznia, a także jego stosunek do obowiązków szkolnych (systematyczność, obowiązkowość, dokładność).

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną - dostosowania na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego oraz indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego.

Ogólne dostosowania:

1. postrzeganie konkretnego ucznia bez presji wymogów programowych, z założeniem, że obowiązująca jest podstawa programowa, a nie wybrane przez nauczycieli programy nauczania;

2. zredukowanie do niezbędnego minimum tematyki o wysokim stopniu abstrakcji (np. sprowadzenie tematu układu nerwowego bezkręgowców do wskazania, że reagują one na bodźce);
3. nauczanie oparte na konkretach, ciągłe odwoływanie się do doświadczenia ucznia (np. omówienie cech ssaków na przykładzie psa, kota lub zwierząt gospodarskich);
4. stosowanie metod poglądowych: umożliwianie korzystania z różnorodnych pomocy dydaktycznych (modele, plakaty, plansze, np. naturalne pióra ptaków, łuski ryb, muszle ślimaków, pióra);
5. dokładne instruowanie wstępne, ciągłe dostarczanie wskazówek w trakcie pracy, stosowanie powtórzeń, ograniczanie instrukcji słownych na rzecz słownopokazowych, ciągła kontrola działań ucznia (np. demonstrowanie krok po kroku, jak rozpoznać tkankę tłuszczową lub nabłonkową na schemacie);
6. ciągłe upewnianie się, czy uczeń rozumie treść zadania;
7. umożliwianie pracy w małych grupach, korzystania ze wsparcia i kompetencji kolegów (np. wspólne przyporządkowanie zwierząt do bezkręgowców i kręgowców w parze z kolegą);
8. stosowanie zasady stopniowania trudności – rozpoczynanie od rzeczy prostych.

Uczniowie w spektrum autyzmu w tym z zespołem Aspergera - dostosowania na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego oraz indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego.

Ogólne dostosowania:

1. zminimalizowanie lub całkowite wyeliminowanie elementów rozpraszających;
2. posadzenie ucznia blisko nauczyciela;
3. zachowanie schematu pracy i stałości działań edukacyjnych (np. zajmowanie tej samej ławki podczas lekcji biologii w pracowni);
4. wcześniejsze informowanie o zmianach np. w rozkładzie zajęć lekcyjnych, uprzedzanie o zastępstwach na lekcjach, wyjściach, wizytach nowych osób (np. wyprzedzające poinformowanie o wyjściu do zoo);
5. podczas rozmowy używanie prostego i jednoznacznego języka; wyjaśnianie metafor i przenośni, wyrazów bliskoznacznych (np. unikanie metafor typu „ryby pływają jak woda ich niesie”, a bezpośrednie wyjaśnianie przystosowań do życia w wodzie);
6. uzupełnianie rysunkiem, zdjęciem, filmem lub modelem przekazywanych podczas lekcji treści abstrakcyjnych (np. film animowany pokazujący przeobrażenie zupełne owadów lub rozwój kijanki w żabę);
7. zwrócenie uwagi (diagnoza) na możliwą nadwrażliwość ucznia na niektóre bodźce i odpowiednie reagowanie (np. zapachową – przy kontakcie z zasuszonymi preparatami zwierząt; dotykową – przy dotykaniu mokrych preparatów lub piór);
8. w razie potrzeby wydłużanie czasu przeznaczonego na wykonywanie poszczególnych zadań i prac pisemnych;
9. powtarzanie poleceń, sprawdzanie stopnia ich zrozumienia;

10. w miarę możliwości sprawdzenia wiedzy ucznia w preferowanej przez niego formie (np. umożliwienie ułożenia podpisów pod schematem budowy ryby zamiast ustnej wypowiedzi);
11. dzielenie trudniejszego lub dłuższego zadania na kilka części.

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Dysgrafia - dostosowania na podstawie opinii z poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Ogólne dostosowania:

1. dostosowanie wymagań dotyczy formy sprawdzania wiedzy, a nie treści;
2. wymagania merytoryczne, co do oceny pracy pisemnej powinny być ogólne, takie same, jak dla innych uczniów;
3. jeśli to możliwe dawanie uczniowi gotowej notatki z lekcji do wklejenia (np. gotowy schemat budowy stopy ptaka lub pancerza skorupiaka z pustymi miejscami na wpisanie pojedynczych słów);
4. sprawdzanie prac pisemnych w sposób niekonwencjonalny (np., jeśli nauczyciel nie może przeczytać pisemnego opisu różnic między płazami a gadami, prosi ucznia o odczytanie swojej pracy lub przepytuje go ustnie);
5. dopuszczenie pisania prac pisemnych drukowanymi literami lub na komputerze (np. przy opisywaniu wyników obserwacji pierścienic).

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Dysleksja - dostosowania na podstawie opinii z poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Ogólne dostosowania:

1. unikanie głośnego odpytywania z czytania przy całej klasie (np. nieprzywoływanie ucznia do głośnego czytania tekstów z podręcznika o parzydełkowcach czy mięczakach);
2. kontrolowanie stopnia zrozumienia samodzielnie przeczytanych przez ucznia poleceń (szczególnie podczas sprawdzianów, np. upewnienie się, czy uczeń wie, co oznacza polecenie „Wykaż przystosowania ptaków do lotu”);
3. zmniejszenie ilości zadań (poleceń) do wykonania w przewidzianym dla całej klasy czasie lub wydłużenie czasu pracy dziecka ze względu na wolne tempo czytania lub/i pisania;
4. ograniczanie tekstów do czytania i pisania na lekcji do niezbędnych notatek, których nie ma w podręczniku;
5. wskazane jest preferowanie wypowiedzi ustnych (np. ustne wymienienie cech charakterystycznych dla ssaków lub stawonogów zamiast wypracowania);

6. podczas wykonywania ścisłych operacji wymagających wielokrotnych przekształceń, umożliwienie dziecku ustnego skomentowania wykonywanych działań (np. ustne objaśnienie podziału bezkręgowców na poszczególne typy);
7. dzielenie na mniejsze partie materiału programowego wymagającego znajomości wielu wzorów, symboli, przekształceń (np. rozbicie sprawdzianu z kręgowców na osobne minikartkówki z ryb/płazów i gadów/ptaków/ssaków);
8. nieuwzględnianie poprawności ortograficznej podczas oceny prac pisemnych (np. przy wpisaniu z błędem słów: „tkanka”, „układ krwionośny”, „skrzela”, „strunowce” – ocenianie wyłącznie poprawnej wiedzy biologicznej);
9. przekazywanie uczniom spostrzeżeń na temat ich pracy, zauważanie i docenianie drobnych postępów; systematyczne przeglądanie zeszytów.

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Dysortografia - dostosowania na podstawie opinii z poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Ogólne dostosowania:

1. dostosowanie wymagań dotyczy formy sprawdzania i oceniania wiedzy z tego zakresu;
2. dopuszczanie pisania przez uczniów z dysgrafią/dysortografią sprawdzianów polegających na uzasadnianiu pisowni wyrazów, zamiast klasycznych dyktand;
3. ocenianie odrębnie merytorycznej strony pracy pisemnej ucznia i odrębnie poprawności pisowni (np. nieobniżanie oceny za błędy ortograficzne w pojęciach biologicznych dla klasy 6, takich jak „tkanka nabłonkowa”, „skorupiaki”, „kręgowce”, „płazy”).

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Dyskalkulia - dostosowania na podstawie opinii z poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Ogólne dostosowania:

1. ukazywanie przydatności matematyki w życiu codziennym (np. przeliczanie liczby odnóży u poszczególnych gromad stawonogów lub mierzenie długości ciała okazów zwierząt);
2. nakłanianie do „głośnego myślenia” podczas rozwiązywania zadań (np. przy określaniu stałocieplności i zmiennocieplności u poszczególnych gromad kręgowców);
3. łączenie wiedzy w logiczną całość, dzielenie jej na porcje łatwo przyswajalne dla ucznia;
4. unikanie oceniania metody, którą uczeń dochodzi do wyniku, nawet jeśli jest „okrężna” (np. przy zliczaniu cech wspólnych u ptaków i ssaków lub przeliczaniu skali na rysunkach anatomicznych zwierząt).

Uczniowie z ADHD (Zespół Nadpobudliwości Psychoruchowej z Deficytem Uwagi) - dostosowania na podstawie opinii lub orzeczenia z poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Ogólne dostosowania:

1. posadzenie ucznia w pierwszej ławce, blisko nauczyciela, z dala od okien i gazetki ściennej;
2. formułowanie poleceń w sposób prosty, dosłowny i jednoznaczny (np. „Wymień 3 grupy stawonogów zamiast „Opisz szczegółowo, jak zróżnicowane są stawonogi pod względem budowy ciała”);
3. wymaganie znajomości skrótów lub uproszczonych pojęć tam, gdzie to możliwe (np. stosowanie uproszczeń w nazwach gromad czy rodzajach tkanek);
4. dzielenie dłuższego materiału i złożonych poleceń na mniejsze etapy (np. najpierw wyszukanie na schemacie głowy owada, potem klatki piersiowej, a na końcu odwłoka);
5. upewnianie się, że uczeń zrozumiał polecenie (np. poproszenie o powtórzenie: „Powiedz, jaka jest główna różnica między bezkręgowcami a kręgowcami?”);
6. kontrolowanie stopnia skupienia uwagi i delikatne przekierowywanie uwagi ucznia na zadanie za pomocą sygnałów dyskretnych (np. dotknięcie stolika podczas obserwacji tkanek zwierzęcych pod mikroskopem);
7. umożliwienie kontrolowanego ruchu podczas lekcji (np. poproszenie o podanie modeli ryb/płazów, rozdanie okazy muszli lub piór do ławek, zmazanie tablicy);
8. stosowanie czytelnych, graficznych form notatek (np. schematyczne porównanie płazów i gadów w tabeli zamiast długiego tekstu);
9. pomaganie uczniowi w organizacji stanowiska pracy (pilnowanie, by podczas zajęć z mikroskopem na ławce znajdowały się tylko niezbędne przybory i karta pracy);
10. docenianie wysiłku i wkładu pracy na bieżąco, dbanie o pozytywne wzmocnienia.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA

Na lekcjach biologii uczeń może otrzymać ocenę za:

Forma	punktacja	Zakres materiału
Odpowiedź ustna	0-5 pkt.	Materiał 3 ostatnie lekcje
Prowadzenie zeszytu	0-5 pkt.	Materiał 3 ostatnie lekcje
Praca na lekcji.	0-5 pkt.	Bieżący materiał lekcyjny, zaangażowanie, aktywność.
Karta Pracy	0-5 lub 0-10 pkt.	Określony w instrukcji do zadania
Projekt	0-10 pkt.	Określony w instrukcji do zadania
Praca klasowa	0-20 pkt.	Określony przynajmniej tydzień przed zapowiedzianą datą pracy klasowej
Prace dodatkowe	0-5% w semestrze	Określony w instrukcji do zadania

Na końcu semestru i roku szkolnego suma punktów jest przeliczana na ocenę wg skali

100% i powyżej	- celujący
90 - 99 %	- bardzo dobry
75 - 89%	- dobry
50 - 74%	- dostateczny
35 - 49%	- dopuszczający
poniżej 34%	- niedostateczny

Informacje dodatkowe:

- Uczeń ma prawo poprawić każdą pracę klasową na maksymalną liczbę punktów (100%) i musi to uczynić nie później niż po upływie dwóch tygodni od otrzymania wyników.
- Jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie pisał kartkówki, nie wykonał karty pracy lub projektu, musi to uczynić w terminie i w formie ustalonej z nauczycielem.
- W ciągu półroczna uczeń ma prawo do jednego nieprzygotowania w semestrze (tzw. „n”). Nieprzygotowaniem jest nieznanomość materiału z trzech ostatnich lekcji. Po wykorzystaniu przysługujących uczniowi „n” za kolejne nieprzygotowanie uczeń

otrzymuje ocenę 0/5 punktów za formę sprawdzenia wiedzy wyznaczoną przez nauczyciela.

- Jeśli uczeń, z powodu nieobecności, nie wykona w terminie zadania, projektu, pracy wykonywanej podczas zajęć lekcyjnych, musi je nadrobić, uzupełnić w sposób i w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
- Za nieprzygotowanie ucznia do zajęć polegające na braku materiałów potrzebnych w czasie lekcji (podręcznik, zeszyt przedmiotowy, materiały, które uczniowie mieli przynieść na daną lekcję, przybory szkolne itp.), uczeń otrzymuje „-” (informacja dla rodzica i ucznia o braku przygotowania do zajęć); za trzykrotne nieprzygotowanie tego typu uczeń otrzymuje uwagę.
- Uczeń ma obowiązek uzupełnienia wszelkich zaległości związanych z nieobecnością, wg poniższego schematu:

1- dni nieobecności – 1 dzień na nadrobienie,

3-4 dni nieobecności – 2 dni na nadrobienie,

5 i więcej dni nieobecności – 5 dni na nadrobienie.